

T.C. GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIğI
TARIMSAL ARAřTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜđÜ

AR-GE DESTEK PROGRAMI

Doç. Dr. Cengizhan MIZRAK
Daire Başkanı

01/04/2017

TAGEM
AR-GE & İNOVASYON

TAGEM
AR-GE & İNOVASYON

NEDEN AR – GE ?

Ar-Ge Neden Önemli ?

1981-2013 Dönemi Toplam Faktör Verimliliğini (%)

1981-1991

1992-2002

2003-2013

1981-2013

0,50

0,63

1,48

0,87

2003-2013 dönemindeki artışın üretim faktörlerinin verimliğindeki artıştan ileri geldiği düşünülmektedir. Bu verimliliklerdeki artışta ise

Ar – Ge

ön plana çıkmaktadır.

- Tarımsal Ar-Ge bütçesinde **%1 artış –%0,67**
- Tarımsal destekleme harcamalarında **%1 artış TFV %0,062**
- Yıllık yağış miktarındaki **%1 artış - TFV %0,12**
- Sabit sermaye yatırımlarının **%1 artış - TFV %0,06**
- Tarımsal kredi kullanımında **%1 artış - TFV %0,16** artırmaktadır.

Ülkelerin Ar-Ge Harcamaları (Satınalma Gücü Paritesi) ve GSYH'ya Oranları (2014)

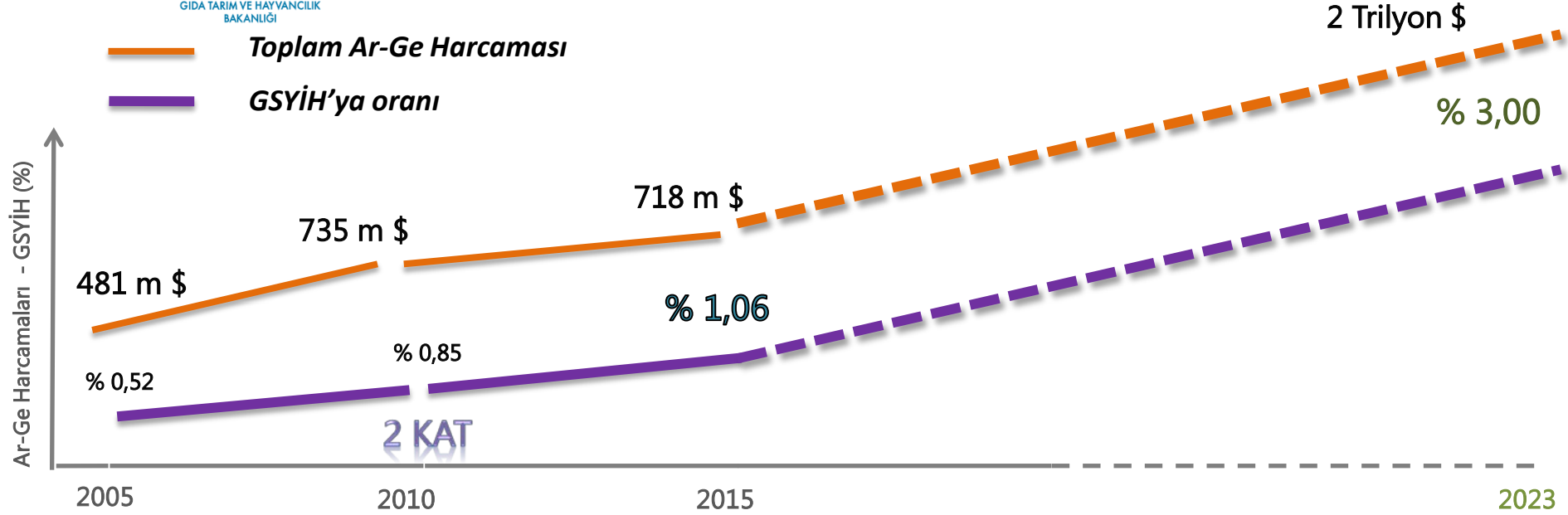
	Ülke	Milyar \$	Oranı %	Özel sektör %		Ülke	Milyar \$	Oranı %	Özel sektör %
1	ABD	457.0	2.74	73	15	Türkiye	14.0	1.06	50
2	Çin	344.7	2.05	77	16	İsveç	13.1	3.16	67
3	Japonya	159.2	3.58	78	17	İsviçre	12.3	2.97	69*
4	Almanya	99.7	2.84	67	18	Avusturya	10.9	2.99	71
5	G. Kore	72.8	4.29	78	19	Belçika	10.9	2.46	71
6	Fransa	54.3	2.26	65	20	Meksika	10.5	0.54	39*
7	İngiltere	41.6	1.70	64	21	İsrail	10.4	4.11	84
8	Rusya	38.2	1.19	60	22	Singapur	9,3	2.20	61
9	Tayvan	30.2	3.00	77	23	Polonya	8.3	0.94	47
10	İtalya	25.3	1.29	56	24	Danimarka	7.2	3.03	64
11	Kanada	24.1	1.61	50	25	Finlandiya	6.5	3.17	68
12	Avustralya	21.6	1.29	56*	26	Çek Cumh.	5.8	2.00	56
13	İspanya	17.7	1.22	53	27	Arjantin	5,4	0.61	20*
14	Hollanda	15.1	1.98	56	28	Norveç	5.4	1.71	54
						AB 28	336.7	1.91	63
						OECD	1.104.6	2.38	68

OECD, Main Science and Technology Indicators 2014
2010 yılı sabit fiyatlarıyla

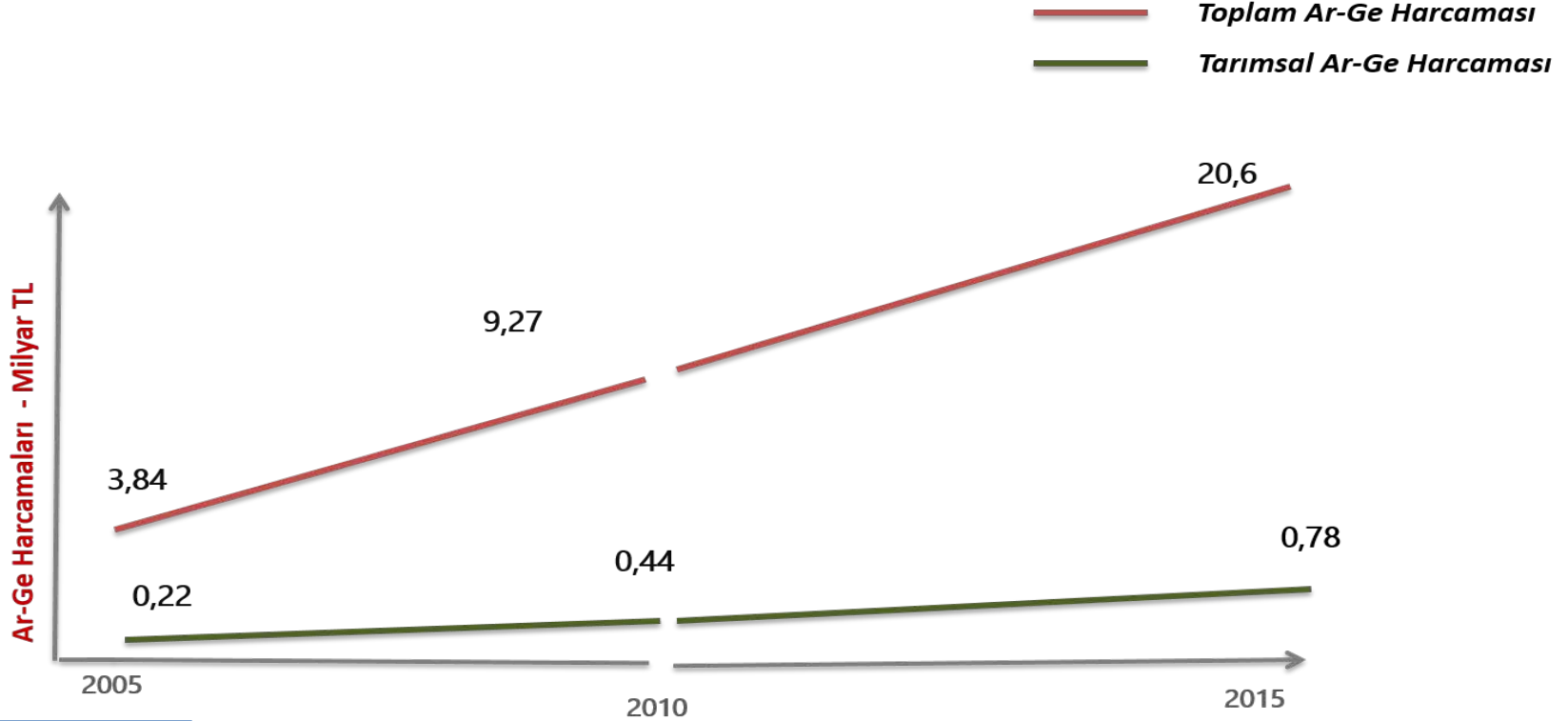
Türkiye'nin Ar-Ge Harcaması

TAGEM
AR-GE & İNOVASYON

Kritik değer olan % 1 oranı aşıldı.

Son 10 yılda

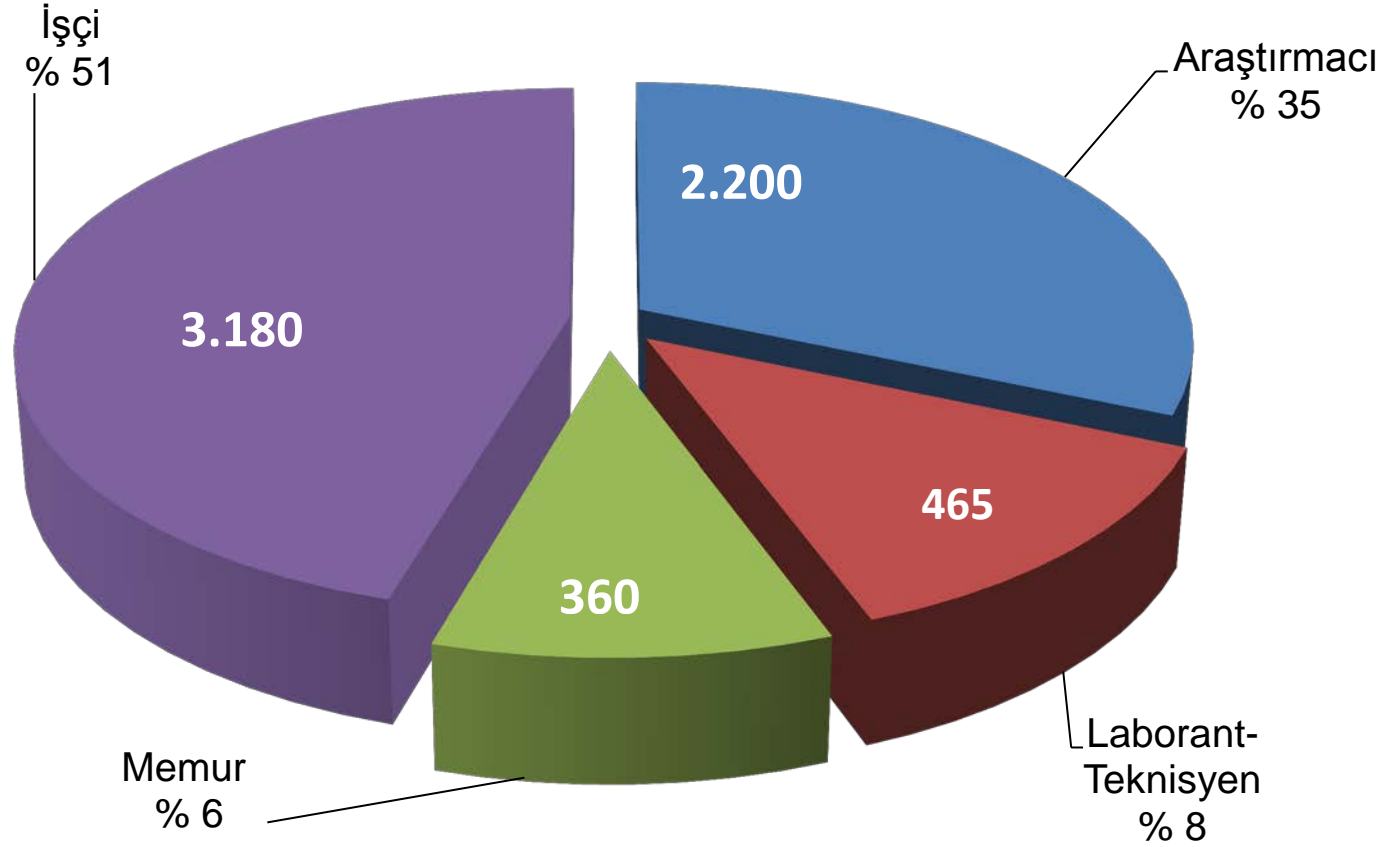
Ar-Ge bütçesi yaklaşık 5.5 kat artmıştır.

Tarımsal Ar-Ge bütçesi ise yaklaşık 3.5 kat artmıştır.

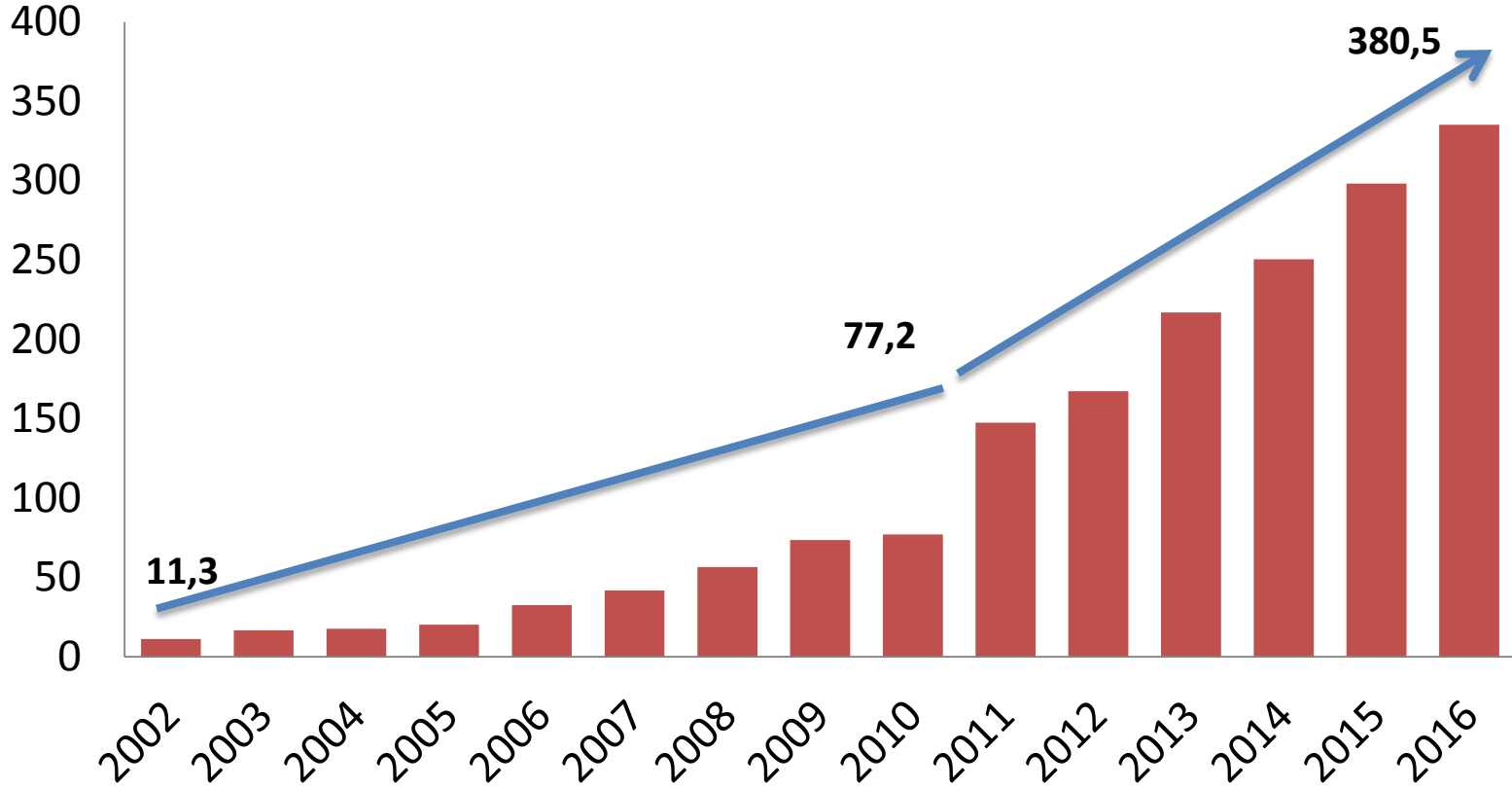
Buna rağmen;

Toplam Ar-Ge içerisindeki payı son 10 yılda %5,7'den %3,8'e gerilemiştir

Türkiye'de Özel Sektör Ar-Ge Harcamaları ;
Genel olarak % 50 oranında olmasına rağmen
Tarımsal Ar-Ge'de bu oran % 14 civarındadır.

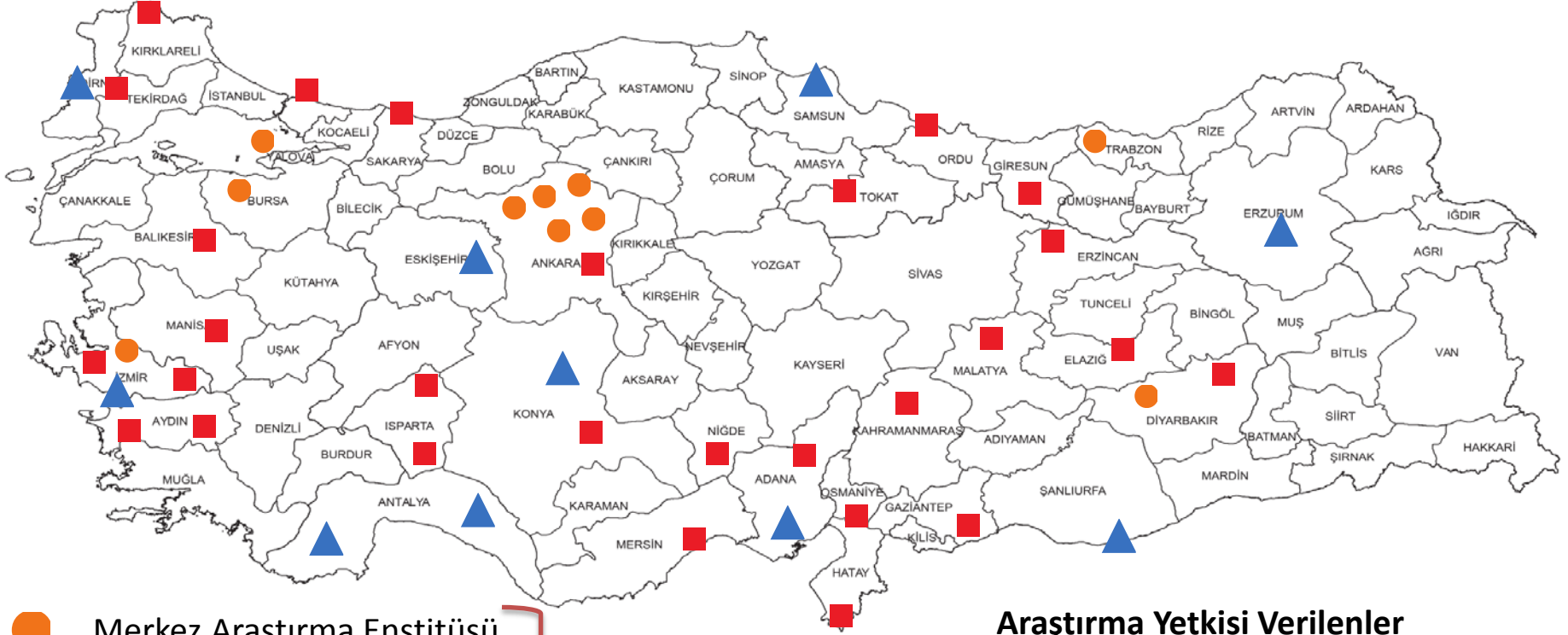

Bütçe Durumu (Milyon TL)

2002-2016 yılları arasında TAGEM bütçesi 30 kat artmıştır.

Halk Elinde Hayvan Islahı ve Milli Botanik Bahçesi dahil

- Merkez Araştırma Enstitüsü
 - Bölge Araştırma Enstitüsü
 - Konu Araştırma Enstitüsü
 - Mili Botanik Bahçesi
- 48 Enstitü
- 1 Müdürlük

Araştırma Yetkisi Verilenler
8 Veteriner Kontrol Enstitüsü
13 Gıda Kontrol Laboratuvarı

TAGEM sahip olduğu **195.535** da arazi, **2200** araştırmacı **6235** personel, **48** Araştırma Enstitüsü, **21** Araştırma yetkisi verilen kuruluş ve **1.200** proje sayısı ile **Türkiye'nin en büyük** Ar-Ge Kurumudur.

1. AR-GE

- Verim ve kaliteyi arttırmak
- Yeni çeşit, tür, ırk ve teknoloji geliştirmek
- Genetik kaynakları korumak ve sürdürülebilir kullanımını sağlamak

2. POLİTİKA

- Karar vericiler için bilimsel temele dayalı alternatif politika dokümanları oluşturmak

TAGEM
AR-GE & İNOVASYON

AR-GE DESTEK PROGRAMI

Programın Amacı

Bakanlığımızın ve tarım sektörünün ihtiyaç duyduğu **öncelikli konularda;**

- **Bilgi ve teknolojilerin** geliştirilmesi,
- Geliştirilen bilgi ve teknolojilerin **çiftçiler ile tarımsal sanayicilere aktarılması,**
- Tarım sektöründeki kuruluşların **Ar-Ge kapasitelerinin geliştirilmesi,**

amacıyla uygun görülen araştırma geliştirme projelerine doğrudan destekleme ödemesi yapılmasını sağlamaktır.

Programın Kapsamı

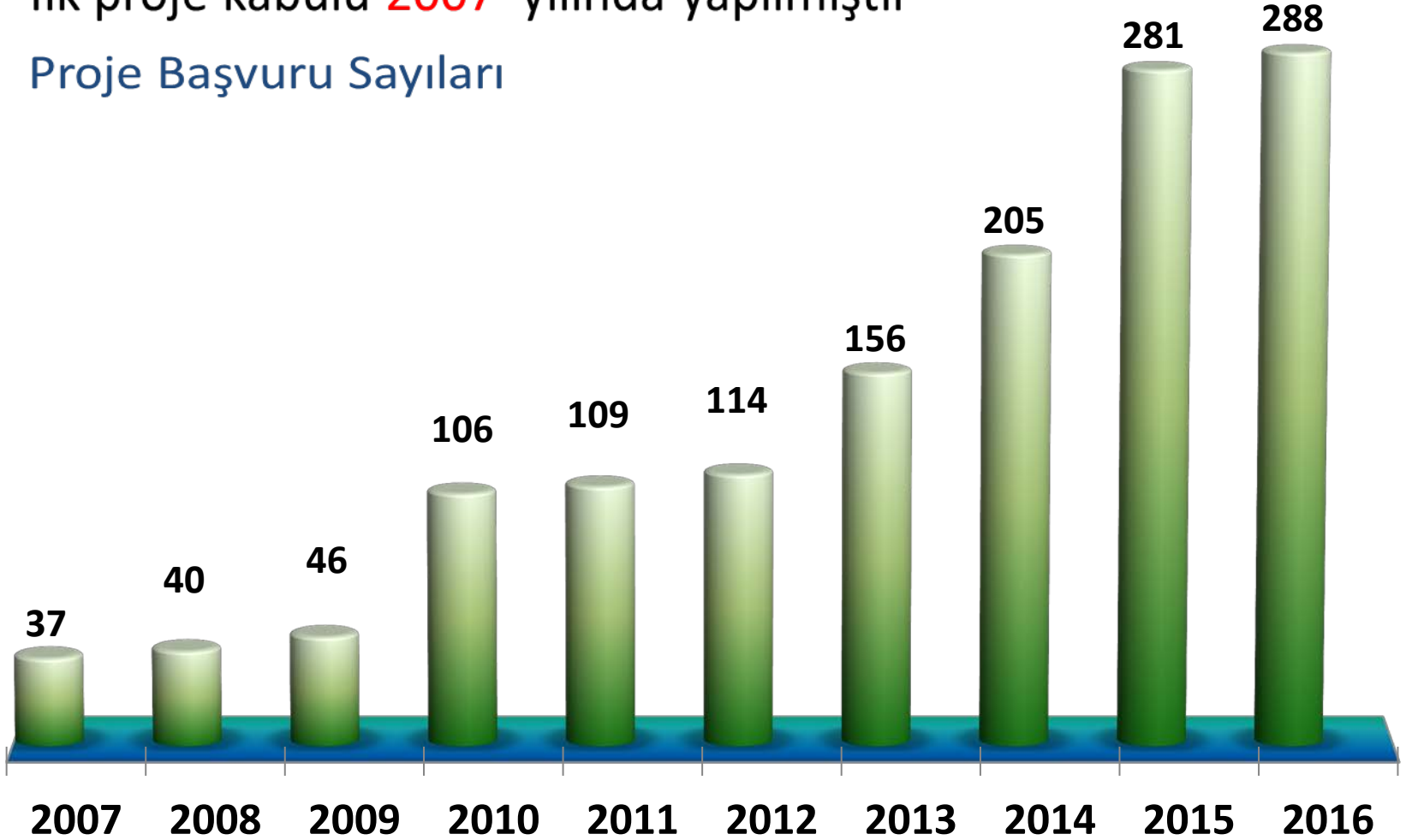
- **Özel Sektör,**
- **Sivil Toplum Kuruluşları,**
- **Çiftçi Kuruluşları,**
- **Meslek Kuruluşları,**
- **Üniversiteler,**

tarafından hazırlanan projeler desteklenmektedir.

Programın Gelişim Süreci – 1

- İlk proje kabulü **2007** yılında yapılmıştır

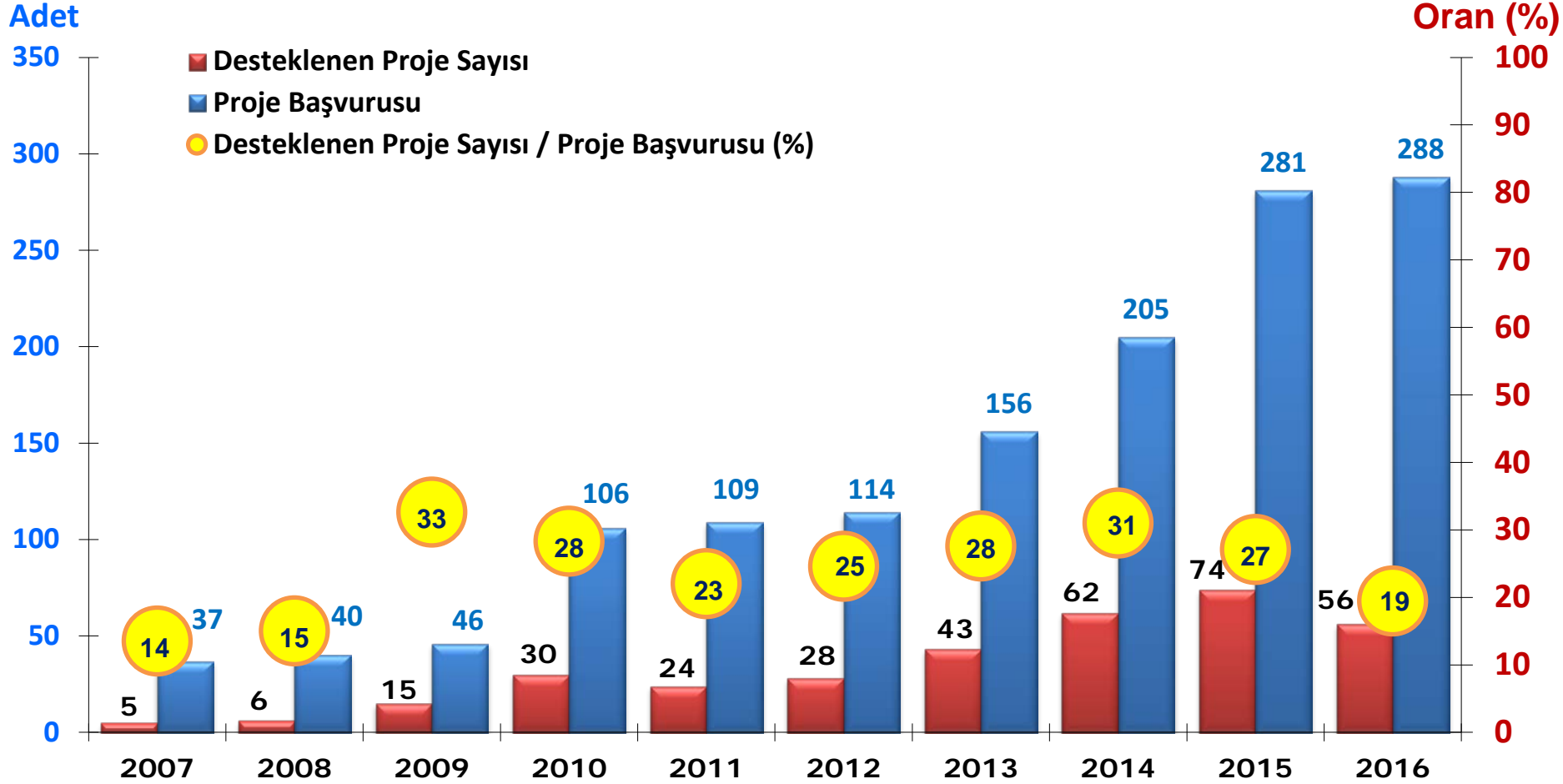
Proje Başvuru Sayıları

Toplam 1.382 Proje

Programın Gelişim Süreci - 2

(Başvuru ve Destek Oranları)

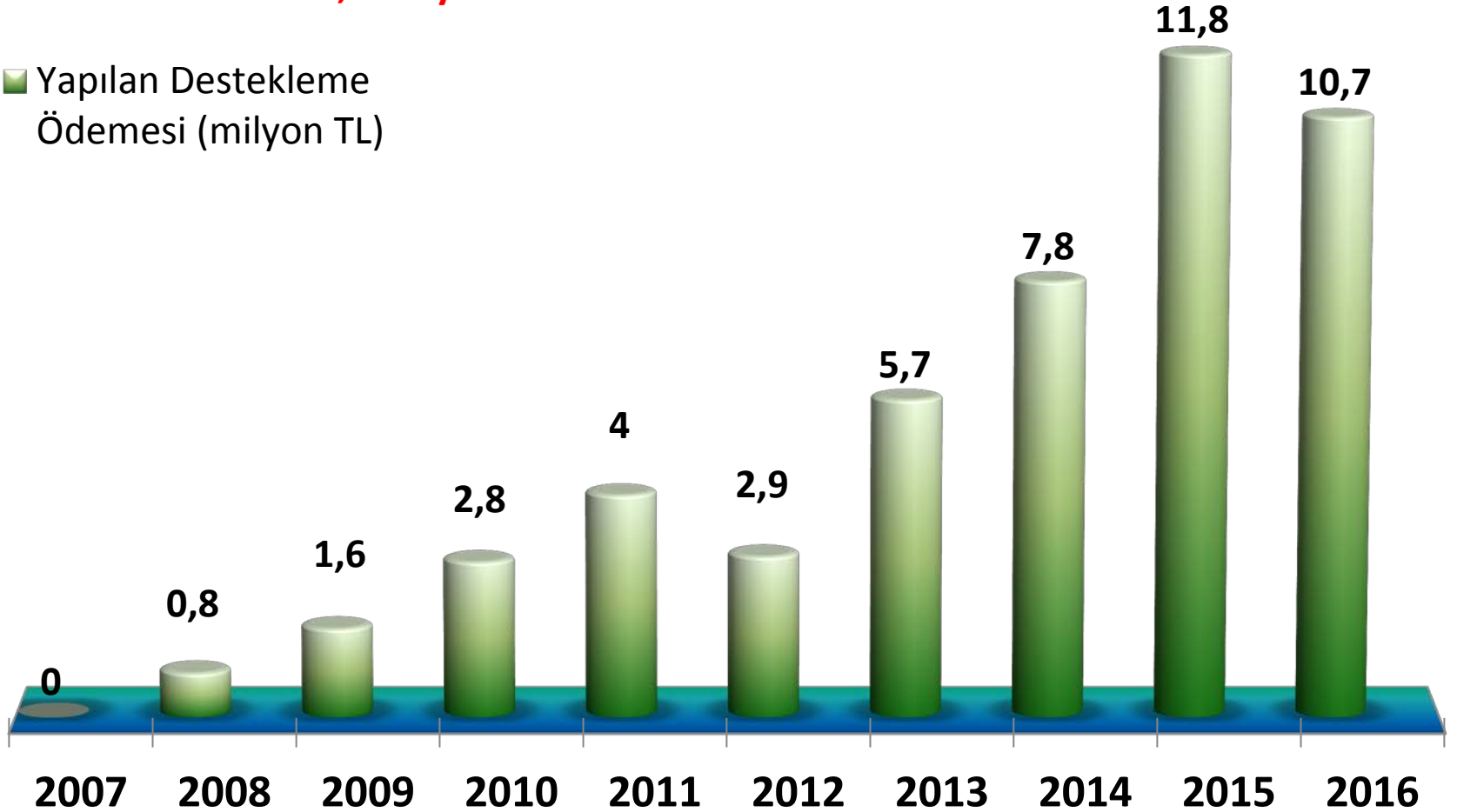

Programın Gelişim Süreci - 3

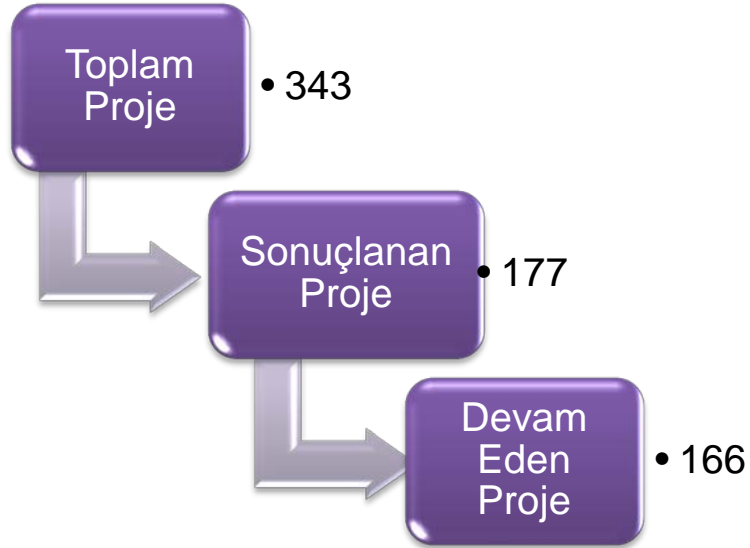
Yıllar Bazında Ar-Ge Projeleri Ödemeleri

TOPLAM ÖDEME : 48,1 milyon TL

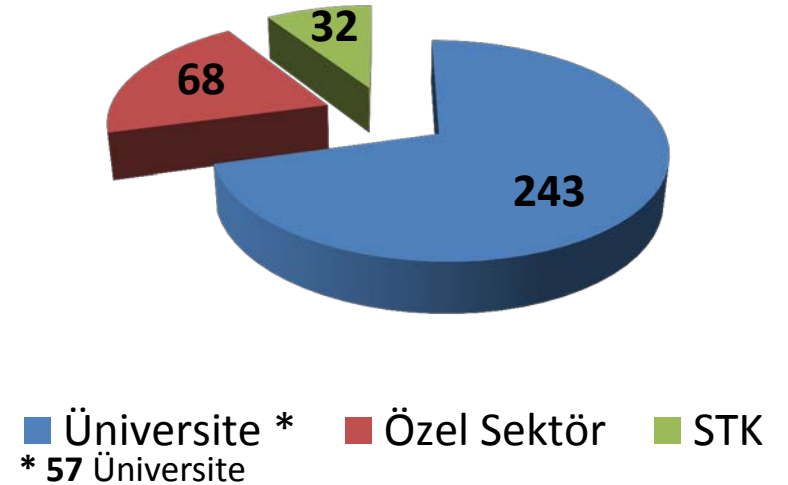
■ Yapılan Destekleme
Ödemesi (milyon TL)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Toplam
Teklif Edilen	37	40	46	106	109	114	156	205	281	288	1382
Desteklenen	5	6	15	30	24	28	43	62	74	56	343
Bütçe (Milyon TL)	1,0	0,9	3,0	5,0	3,7	3,9	7,6	9,9	14,3	10,6	59,9
Ödemeler	-	0,8	1,6	2,8	4,0	2,9	5,7	7,8	11,8	10,7	48,1

Kurumlara Göre Desteklenen Projeler

2017 Proje başvuruları **ilanda** olup,
Son başvuru tarihi **7 Nisan 2017**'dir.

Destek üst limiti **300 Bin** ➡ **3 Milyon** ➡ **10 KAT**
Destek Bütçesi **15 milyon** ➡ **45 Milyon** ➡ **3 KAT**

TAGEM
AR-GE & İNOVASYON

AR-GE DESTEK PROGRAMINDA YAPILAN DEđİŐİŐİKLİKLER

Proje üst limiti **300 binden 3 milyona** çıkarılmıştır (10 kat artış).

Proje bütçesinin **%70'sini TAGEM %30'sini proje sahibi** kurum karşılayacaktır.

Üniversiteler **özel sektör/STK** olmadan proje teklif edemeyeceklerdir.

Özel sektör/STK araştırma **enstitülerimizle işbirliği olmadan** proje teklif edemeyeceklerdir.

Çok katımlı, multidisipliner **ülke problemlerini çözmeye yönelik** projeler desteklenecektir

Proje sahiplerinin **eş finansman ile** maddi sorumluluk alması sayesinde desteklerin etkinliği artırılmış olacak ve sonuçların uygulamaya aktarım hızı artacaktır. Böylece kaynakların ve zamanın heba olması engellenecektir.

TAGEM
AR-GE & İNOVASYON

2017 YILI ÖNCELİKLİ AR-GE KONULARI

TARIM EKONOMİSİ

1. Tarımsal destekler, politikalar, programlar ve projelerin etki analizleri,
2. Hastalık ve zararlıların bitkisel ve/veya hayvansal üretimde sebep olduğu kayıpların ekonomik analizi,
3. Hayvancılık işletmelerinde (büyükbaş, küçükbaş ve kanatlı) iklim bölgelerine göre optimum işletme ölçeklerinin belirlenmesi ve maliyetlerinin araştırılması, verimlilik ve ekonomik analizlerinin yapılması,
4. Ülkemizin ihracat potansiyelini tespit etmeye yönelik olarak hedef ve rakip pazarlardaki arz, talep, ve mevcut durumların belirlenmesi,

BİTKİ SAĞLIĞI

1. Depodaki zararlı organizmalara karşı mücadele olanaklarının geliştirilmesi,
2. Kültür bitkilerindeki zararlı organizmalara karşı yerli bitki koruma ürünlerinin geliştirilmesi,
3. Metil Bromide alternatif çevre dostu yeni fumigantların geliştirilmesi,
4. Bitki zararlıları ile mücadelede biyolojik ve biyoteknik mücadele yöntemlerinin kullanımı,
5. Yaş meyve ve sebzelerde zararlı organizmalarla mücadelede fumigasyon metotlarının geliştirilmesi,
6. Önemli bir karantina organizması olan *Xylella fastidiosa*'nın vektörlerinin belirlenmesi ve bu vektörlerle mücadele olanaklarının araştırılması,

BAHÇE BİTKİLERİ

1. Yerel kışlık sebze ıslahı, yarı-yol materyallerinin üretimi ve çeşit geliştirilmesine yönelik çalışmalar,
2. Meyve ve bağda abiotik ve biotik stres koşullarına dayanıklı çeşit ve anaç geliştirilmesi,
3. Endemik ve ticarete konu olan süs bitkilerinin ıslahı,

GIDA VE YEM

1. Türk Gıda Kodeksi Gıda Katkı Maddeleri Yönetmeliğinde fonksiyonel sınıfları (renklendiriciler, koruyucular, tatlandırıcılar, antioksidanlar vb.) belirlenmiş olan gıda katkı maddelerinin doğal kaynaklardan üretilmesi,
2. İhracat potansiyeli yüksek bitkisel ürünlerden (üzüm, incir, kayısı, vb.) katma değerli ürünlerin geliştirilmesi,
3. Gıda ve yemlerde taklit ve tağşişin tespit edilmesine yönelik yeni, hızlı-ekonomik analiz metotlarının ve ürünlerinin geliştirilmesi,
4. Arı ve ipek böceği ürünleri (polen, propolis, arı sütü, arı zehri, bal mumu vb.) özelliklerin belirlenmesi ve üretim teknikleri ile yeni ürün geliştirilmesi,
5. Yeni pet yemleri ve teknolojileri geliştirilmesi,
6. Yem katkı maddelerinin yerli kaynaklardan geliştirilmesi,
7. Fitoplanktonun gıda, yem ve bitki besleme meteryali olarak kullanılmasına yönelik teknolojilerin geliştirilmesi,

HAYVAN SAĞLIĞI

1. Veteriner tıbbi ürünlerin geliştirilmesi, üretilmesi ve etkinliklerinin belirlenmesi,
2. Hayvan hastalıkları teşhis metotlarının geliştirilmesi ve etkinliklerinin artırılması,

HAYVANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ

1. Hayvancılık ve su ürünlerinde verim artışına yönelik ıslah, yetiştiricilik sistem ve teknoloji geliştirilmesi,
2. Ülkemiz deniz ve içsularında yayılım gösteren istilacı türlerin tespiti, mücadele yöntemlerinin belirlenmesi ve alternatif su ürünlerinin ülke ekonomisine kazandırılması,

TARLA BİTKİLERİ

1. Pamukta yerli çeşit geliştirme, geliştirilen çeşitlerin tanıtımı ve yaygınlaştırılması,
2. Bitki ıslahında biyoteknolojik yöntemlerin geliştirilmesi,
3. Yağlı tohumlu ve yem bitkilerinde yerli çeşitlerin geliştirilmesi ve üretime kazandırılması,
4. Doğal maddelerden, tarımsal ürün ve atıklar ile tarımsal endüstri atıklarından boyar madde elde edilmesi ve tekstil sektöründe kullanımı,

TOPRAK-SU KAYNAKLARI

1. Piyasaya arz edilecek nitelikte yerel kaynaklardan etkili mikrobiyal, organik ve nano gübrelerin geliştirilmesi,
2. Patlayıcı özellikte olmayan amonyum nitratlı gübre üretim sistemlerinin geliştirilmesi,

TARIMSAL MEKANİZASYON

1. Tarımda verim artırıcı, maliyetleri düşürücü her türlü yerli tarım makinalarının geliştirilmesi

DESTEKLENECEK / DESTEKLENMEYECEK KALEMLER

TAGEM
AR-GE & İNOVASYON

Desteklenecek Kalemler

- Alet, makine, teçhizat, yazılım ve donanımlar.
- Dayanıklı taşınır malzeme ve sarf malzemeleri.
- Araştırmanın gerektirdiği tohum, ilaç, gübre, hormon ve benzeri girdi alımları.
- Anket, deneme, analiz ve danışmanlık gibi hizmet alımları.
- Projede kullanılan cihaz, ekipman, sera ve benzeri (bina, laboratuvar gibi yapılar hariç) bakım onarım giderleri.
- Tescil, patent ve sertifikasyon giderleri,
- Yurt içi seyahat giderleri/nakliye giderleri.
- Proje konusuyla ilgili toplantı, konferans, sempozyum ve benzeri yerlere katılım ücretleri,

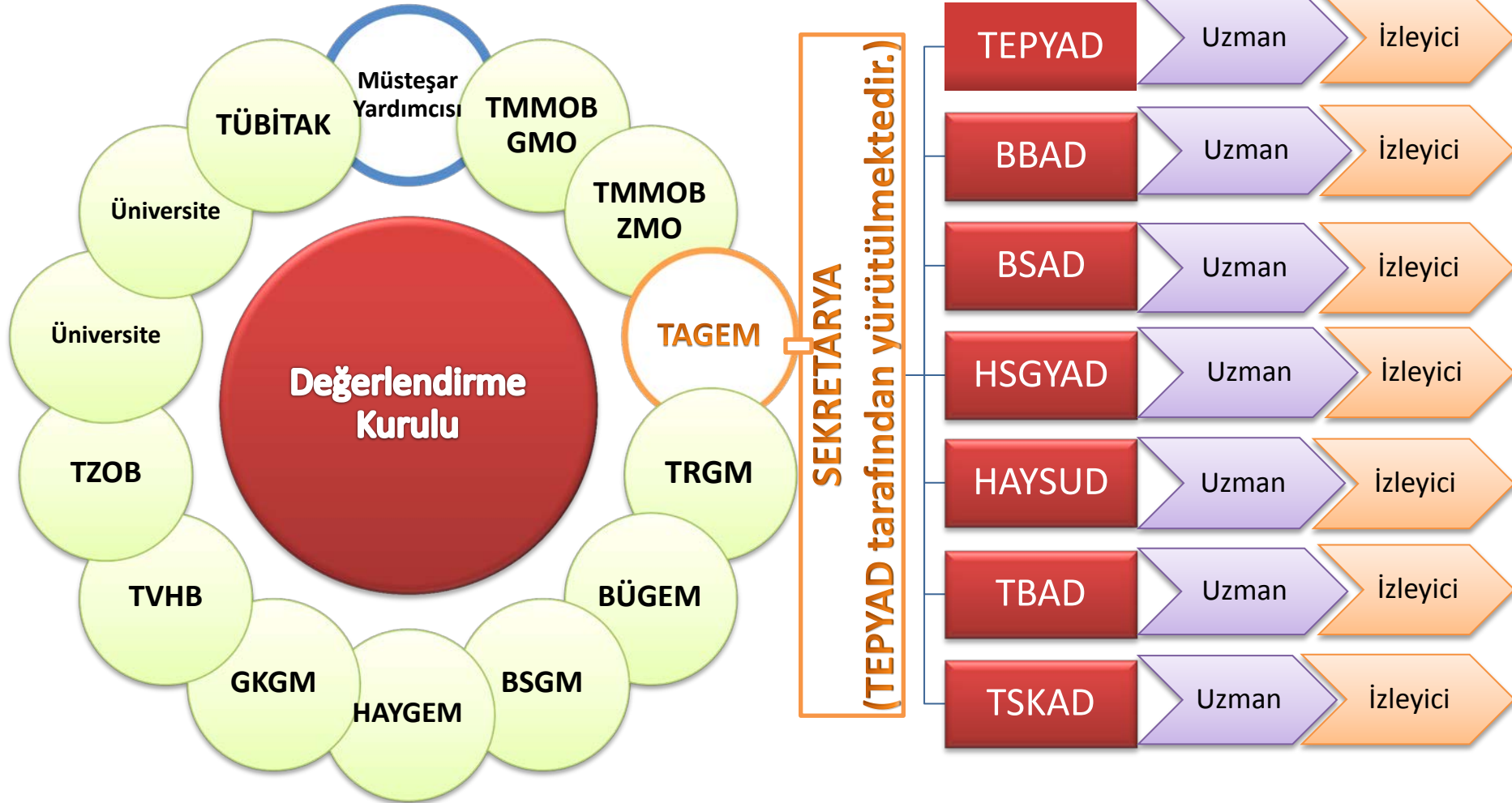
Desteklenmeyecek Kalemler

- Her türlü sermaye kullanım maliyeti, promosyon malzemesi, pazarlama ve ticari amaçlı reklâm giderleri,
- Proje hazırlama, başvuru ve sözleşme giderleri, gelişme ve sonuç raporları ile bunlara ait basım giderleri,
- Projenin sonuçlarının ticari uygulamaya dönüştürülmesi için yapılacak giderler,
- Isıtma, aydınlatma, haberleşme ve su giderleri,
- İnşaat ve altyapı giderleri,
- Proje kapsamında çalışacak personele ödenecek ücretler,
- Mali hizmet maliyetleri (özellikle havale maliyetleri, sigorta, banka maliyetleri vb.)
- Bina, arazi alımları ve kiralamaları
- Halihazırda başka bir fon kaynağından finanse edilen kalemler,
- Proje ile doğrudan veya dolaylı ilgisi olmayan diğer giderler.

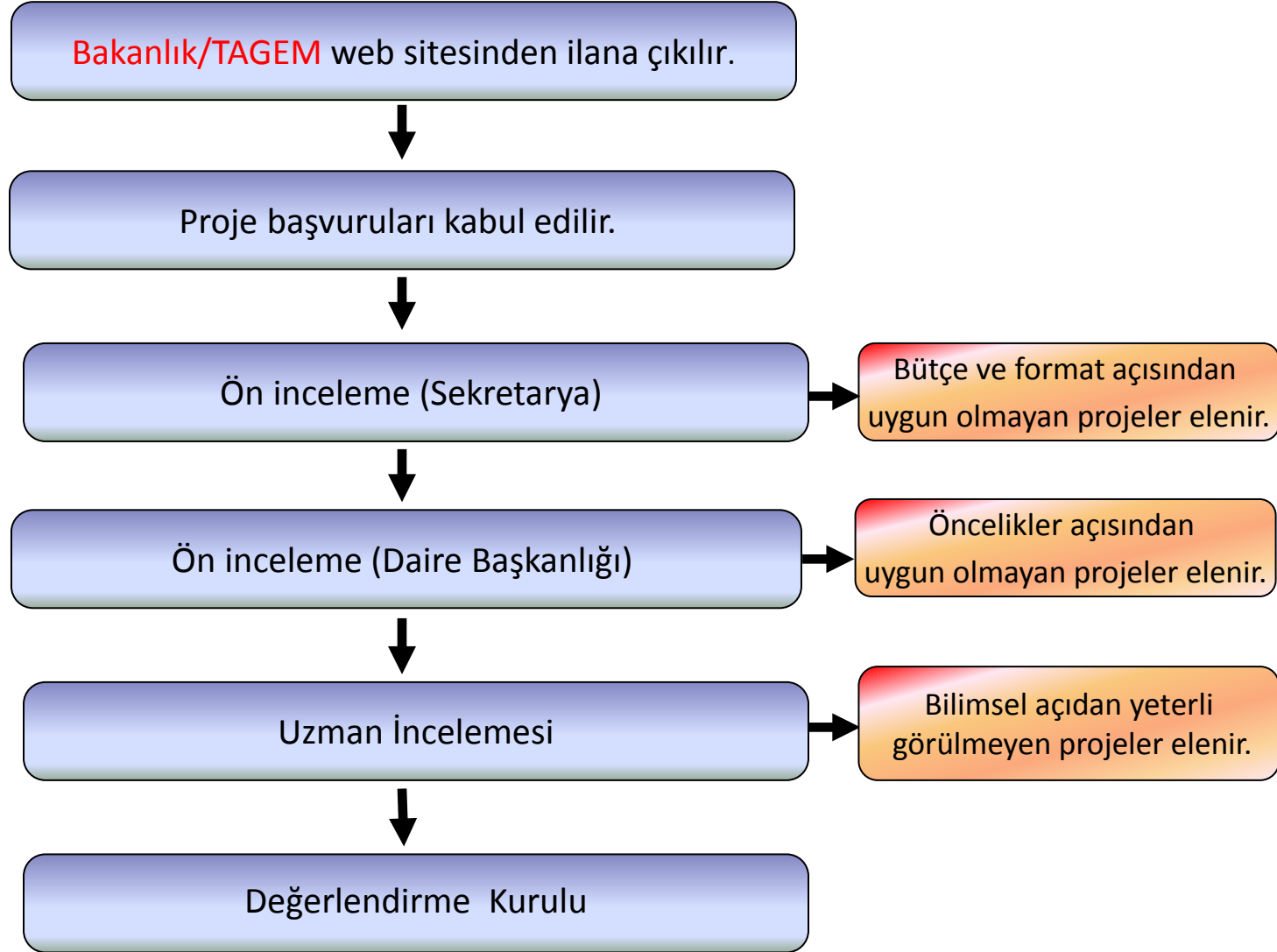

PROGRAM ORGANİZASYONU DEğERLENDİRME/UYGULAMA SÜRECİ

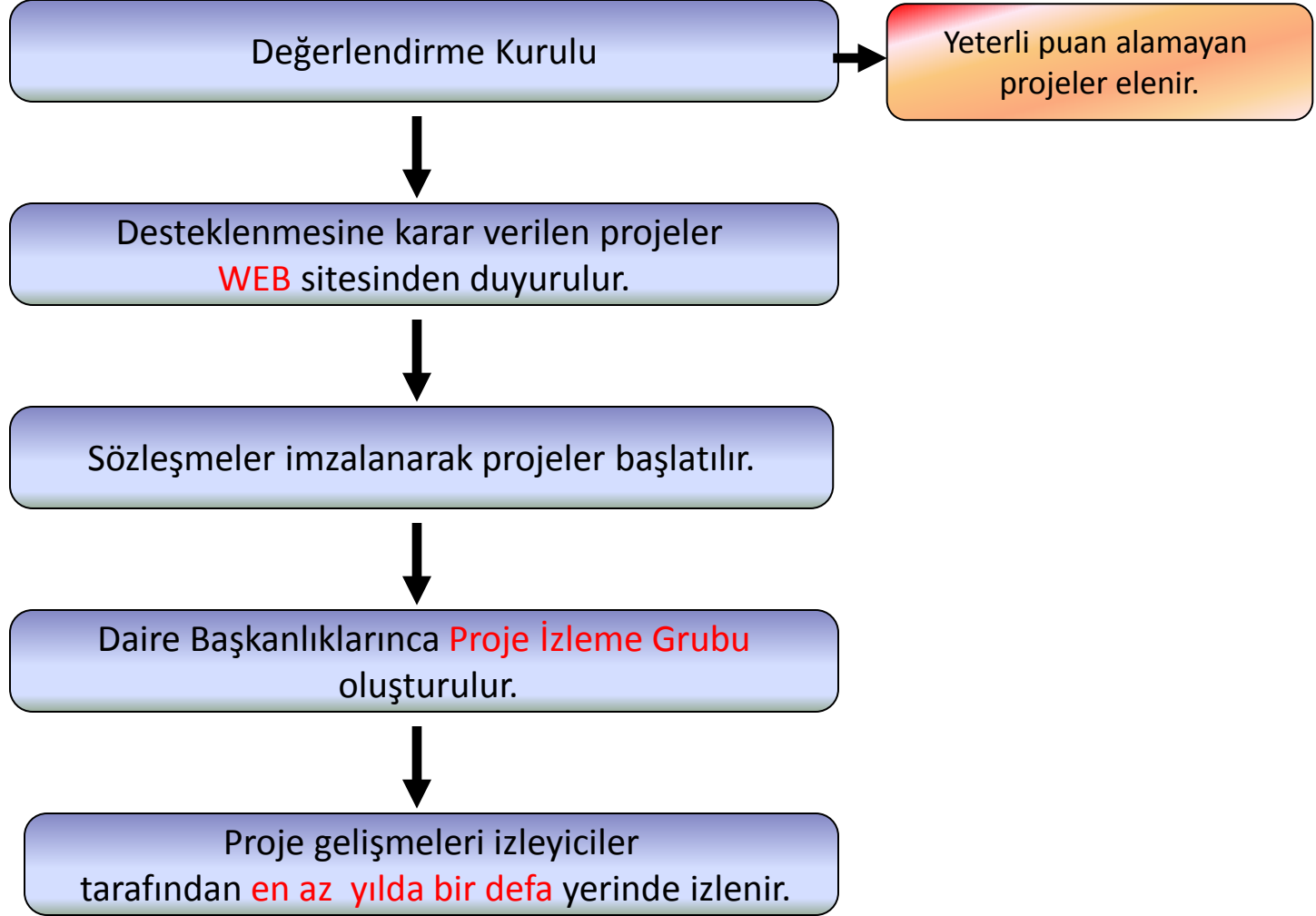
Ar-Ge Destek Programı Organizasyon Şeması

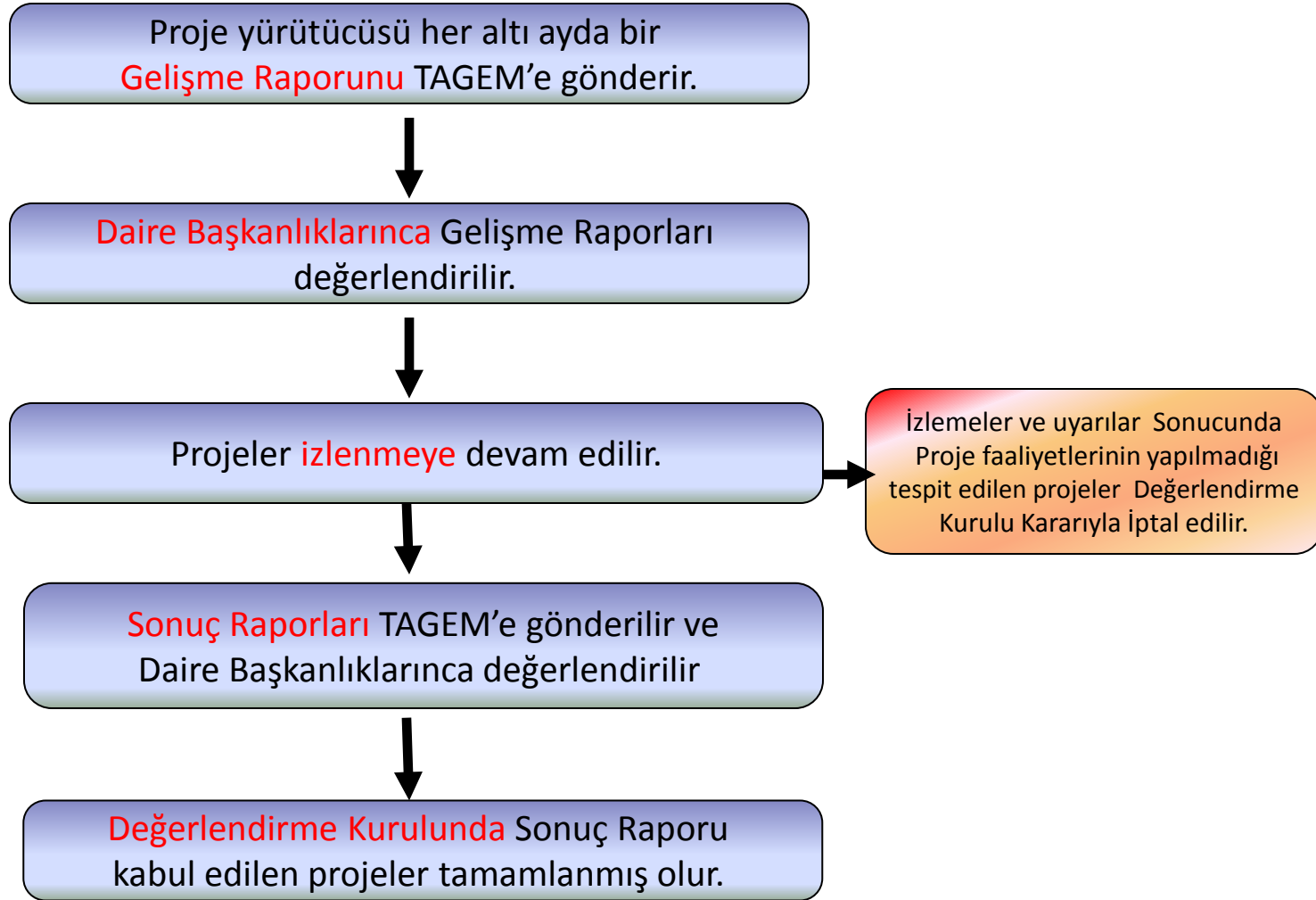
Proje Değerlendirme ve Uygulama Süreci (1)

Proje Değerlendirme Uygulama Süreci (2)

Proje Değerlendirme Uygulama Süreci (3)

17 Ocak 2007 tarihli Özel Sektör ile Ortak Yürütülecek Ar-Ge Faaliyetlerinin Esaslarını düzenleyen tebliğ ile;

Araştırma Enstitülerinin alt yapıları özel sektör ve üniversitelerin kullanımına açılmıştır,

Yıllar	Sayı (adet)	Bütçe (milyon TL)
2007	31	5,06
2008	16	0,94
2009	22	2,43
2010	20	0,30
2011	43	3,75
2012	21	0,75
2013	17	0,58
2014	42	2,65
2015	33	2,19
Toplam	245	18,65

- **Her Enstitüde özel sektörün kullanabileceği bir ofis açılacaktır.**
- *32 farklı Araştırma Enstitüsünde; 172 farklı firma ve STK ile gerçekleştirilmiştir*

TEŞEKKÜRLER.

<http://www.tarim.gov.tr/TAGEM>

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK
BAKANLIĞI

TAGEM

AR-GE & İNOVASYON